

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput Finale. (a) Clemens III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

CAPUT FINALE.

(a) Clemens III.

Significavit nobis venerabilis frater noster (b) Anconitan. Episcopus, quod cum post recuperationem civitatis Ancon. ad habitandum in ea se quamplurimi contulissent, qui quia ante generalem occupationem Terræ Sanctæ, & in aliis civitatibus Regni Hierosolymitani elegerant mansionem, & in ea residentiam fecerunt (c) aliquantam, & adhuc etiam resident in eadem, Prælati prædictarum civitatum eos ad solvenda sibi ecclesiastica jura compellunt. Quia verò transgredi non debemus (d) terminos à Patribus constitutos aut falcem in messem mittere alienam : f. v. m. quat. prædictorum locorum Prælatos, ut sibi nullam in prædictis Ancon. habitatores jurisdictionem usurpent, nec ab eis temporalia exigant, quibus spiritualia non ministrant, distinctione quâ convenit compellatis : ita tamen, quod si de agris in eorum parochiis constitutis fructus percipiunt, & in ultra marinis partibus ratione prædiorum decimâ persolvuntur, deinceps eis ipsas decimas cum integritate persolvant; dicto verò Ancon. tanquam (e) dicecesano suo de cæteris respondere cogantur.

NOTÆ.

(a) **Clemens III.** Ita etiam legitur in secunda collectione, *sub hoc tit. cap. unic.* Et licet in margine emendetur, *Cælestinus III.* hæc correctio admitti non potest, siquidem ex temporis serie liquet. Clementis tempore civitatem Anconitanam possessam fuisse à Saladinis, nec adhuc per catholicos recuperatam : temporibus verò Cælestini III. jam penes catholicos fuisse ; unde restituenda est inscriptio ita : *Cælestinus III.* Quod facilius patebit, si hujus textus historiam referamus, quæ ita contigit. Cum enim Kalendis Maji anno 1237. & per mensem sequentem infeliciter à Guidone Rege Hierosolymitano, & fidelibus catholicis contra Saladinum Babylonie Regem captâ S. Cruce, quam portabat Rufinus Episcopus Anconensis, quam plures civitates occupata fuerint à Saladino, ut refert Baronius *anno 1187. & 1191.* cum tamen Philippus Gallie Rex pervenisset in Palestinam, expugnavit civitatem Anconen. ut refert ipse Baronius *dicto anno 1191.* unde plures aliarum civitatum accolæ domicilium in Anconen. mutarunt, à quibus Rufinus Episcopus Anconensis decimas exigebat. Parochi verò eorum, ubi prædia possidebant, intendebant decimas ad eos spectare ; consultus Cælestinus III. à Rufino Episcopo Anconensi, sub distinctione respondit, ita ut decimæ prædiales integre præstarentur parochis illis, ubi prædia excolebantur ; personales verò Episcopo Anconensi, à quo sacramenta ipsi accipiebant ; nec justè antiquos Parochos eas petere, cum illis spiritualia non ministrarent. Ex quo Pontificis responso deducitur, decimas prædiales deberi parochis illis, in quorum territorio prædia excoluntur ; personales verò illi parochis, ubi fideles habitant, & sacramenta percipiunt. Quam sententiam proximo titulo exponemus *in cap. 3. & illustravi in cap. 2. de transitionibus.*

(b) **Anconit.** Malè ; Ancona enim est urbs totius Piceni celeberrima, in littore maris Adriatici, à Siculis condita, portum habens insigni opere à Trajano exstructum, Græcorum colonia, cujus meminerunt Plinius *lib. 3. cap. 13.* Lucanus *lib. 2.*

Illic Dalmaticis obnoxia sinitibus Ancon.
D. D. Gonzal. in *Decretal. Tom. II l. Pars II.*

Unde cum agatur in præfenti de civitatibus Hierosolymitanis, non potest de Ancon, civitate intelligi ; quare rectius legendum est *Acon*, ut Glossa marginalis emendat. Aco enim, sive Accho, urbs est à Regibus Syriæ Demetrio, & Ptolomeo frequentata : Ptolomæidis nomen sortita fuit : deinde Claudii Cæsaris colonia, nomine tantum, non re effecta, ut Ulpianus ait *in l. 1. ff. de censibus* : nunc Acchon nomen retinet. Palestina præcipuum emporium fuit : eâ, ut Strabo refert *lib. 16.* Persæ contra Ægyptios utebantur, & illam postea Alexander Syriæ Rex in Regni sedem elegit, ut refertur *lib. 1. Machab. cap. 10.* In Mahometanorum potestatem anno 638. delapsam, ac multis sæculis ab illis possessam, Balduinus hujus nominis primus Hierosolymorum Rex Genuensium auxiliis recuperavit, & christiana libertati restituit. Post multa tandem annorum curricula à Saladino Ægypti, & Syriæ Rege recepta, atque iterum à Philippo Gallie & Richardo Angliæ Rege post tertium obsidionis annum christianis reddita fuit. Denique anno 1291. à Sarracenis violenter expugnata, & incendio absumpta, postmodum à Mameluchis restaurata, illisque tandem expulsis, à Turcis subacta, Osmanico Imperio addita est, cui adhuc parit, & tandem ex veteribus ædificiis superest magnificentum templum D. Joanni dicatum, ut latè refert Joannes Cotovicus *in itinerario Hierosolymit. lib. 1. cap. final.* Hujus civitatis Episcopus Rufinus consuluit Cælestinum III. *præfenti.*

(c) **Aliquantam.** Unde quoad spiritualia parochiani erant ipsius civitatis ; quia quoad ecclesiastica munera, ut quis dicatur parochianus, sufficit, quod degat in aliquo loco, etiam absque animo permanendi ; unde quoad sepulturam, matrimonium, & alia sacramenta habetur pro parochiano ; & vicino ipsius oppidi ubi degit. Sanchez *de matrim. lib. 3. disput. 23. num. 2.* Amaya *in l. 7. C. de incolis, num. 101.* Basilii *de matrim. lib. 5. cap. 13. §. 2.* quoad secularia verò munera non dicitur quis incola, seu vicinus, nisi constet de animo permanendi in eodem loco, *l. domicilium l. filii 22. ff. ad municip. l. in lege 203. ff. de verb. sign. l. 2. C. ubi Senatores, l. si cum 28. §. final. ff. de fideicommiss. libert. & si de animo non constet, per*

D d d trans:

transcursum decem annorum ille præsumitur. Amaya ubi supra, Sanchez dicto lib. 3. distut. 33. Alciatus in l. pupillus 239. §. incola, ff. de verb. signif. Parlador. differenti. 163. unde cum in præfenti ageretur de re ecclesiastica, videlicet de decimis percipiendis, creduntur quoad eas parochiani, qui in Acchonenſi civitate commorabantur, eſſi animum permanendi ibi non haberent.

(d) *Terminos.* Verba ſunt capituli 19. Deuteronomi: *Non transibis terminos proximi tui, quos fixerunt patres tui in poſſeſſione ſua.*

(e) *Diaceſano ſuo.* Cum enim adhuc in ipſa civitate Acchon. noviter à Chriſtianiſ recuperata parochiæ diviſe non eſſent, Epiſcopus credebatur proprius parochus, & ita ipſe decimas percipere debebat, ut docuit Barbola lib. 3. *juris Eccleſ. cap. 26. §. 2. num. 15.*

TITULUS XXX.

De Decimis, & Primitiis, & Oblationibus.

CAPUT I.

Hieronymus (a) *ſuper Ezechielem.*

Decimam partem omnium frugum Leviticæ tribui populus ex lege debebat: rursus ex ipſis Decimis Leviticæ, hoc eſt inferiorum miniſtrorum gradus, decimas dabant ſacerdotibus. Erant quoque decimæ, quas pauperibus reddebant. At verò primitiva, quæ de frugibus offerrebant, non erant ſpeciali nomine diſſinita, ſed offerentium arbitrio derelicta. Traditionem quoque accepimus Hebræorum, non lege præceptam, ſed arbitrio Magiſtrorum inolitam, quod qui plurimum, quadrageſimam partem dabant ſacerdotibus; qui minimum, ſexageſimam: & intra quadrageſimam, & ſexageſimam licebat offerri quodcunque voluiſſent. Quod igitur in (b) Pentateucho dubium derelictum eſt, hic ſpecialiter diſſinitur, propter ſacerdotum avaritiam, ne amplius à populo exigant in primitiis offerendis, id eſt, ut ſexageſima pars offeratur eorum, quæ gignuntur à terra. Si enim corus, qui Hebræicè vocatur Gomor, & à Septuaginta dicitur Gomor, xxx. habet modios, tam in aridis ſpeciebus, quàm etiam in liquentibus: cophi quoque, & batus decima pars eſt cori: præcipitur quoque, ut ſexta pars, tam cori, quàm cophi, quàm bati detur Sacerdotibus in primitiis offerendis, quæ de tribus modis dimidium facit modium, perſpicue ſupputatur, quam ſexageſimam partem primitiarum ſacerdotes accipere debent. Hæc interim juxta literam, & Hebræicam veritatem, & ſenſiſſe ſufficiat, & auდიsse,

NOTÆ.

1. (a) *Hieronymus.* Ita etiam habetur in ſecunda collectione, *ſub hoc tit. cap. 1.* verba ipſius ſancti Doctoris extant in commentariis ſuper Ezechielem, *cap. 46.* in expoſitione illorum verborum: *Et hæc ſunt primitiæ,* &c. ubi ait: Et hic mutatis nominibus menſurarum in lxx. editione conſula ſunt omnia, ut quid dicatur, non poſſit intelligi. Qui enim ſupra pro ephi menſuram, & pro bato chænica dixerant, & pro coro gomor, pro ſielo appendiculum; & hic pro ephi poſuere menſuram, pro coro nunc gomor, nunc ipſum eorum; & in menſura olei pro bato, *κοτυλῆς*, id eſt cyathum. Dicamus igitur primum juxta literam, *δευδά*, hoc eſt, decimam partem omnium frugum Leviticæ tribui populus ex lege debebat. Rursus ex ipſis decimis Leviticæ, hoc eſt inferiorum miniſtrorum gradus, decimas dabat ſacerdotibus; & hæc eſt, quæ appellatur *δευτεροδεκάδα*. Erant quoque aliæ decimæ, quas unusquisque de populo Iſraël in ſuis horreis ſepara-

bat, ut comederet eas cum iret ad templum in urbe Hieruſalem, & in veſtibus templi, & Sacerdotes, ac Levitas invitaret ad convivia. Erant autem aliæ decimæ, quas pauperibus recondebant, quæ Græco ſermone appellantur *πρωτοδεκάδα*. At verò primitiva, quæ de frugibus offerrebant, non erant ſpeciali numero diſſinita, ſed offerentium arbitrio derelicta. Traditionem quoque accepimus Hebræorum non lege præceptam, ſed magiſtrorum arbitrio inolitam; qui plurimum, quadrageſimam partem dabat ſacerdotibus; qui minimum, ſexageſimam. Inter quadrageſimam, & ſexageſimam licebat offerri quodcunque voluiſſent. Quod igitur in Pentateucho dubium derelictum eſt, hic ſpecialiter diſſinitur, propter ſacerdotum avaritiam, ne amplius à populo exigant in primitiis offerendis, id eſt, ut ſexageſimam partem offerant eorum, quæ gignuntur à terra, &c.]

(b) *Pentateucho.* Circa ſcriptores librorum veteris